

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **RWE Energo, s.r.o.**, se sídlem Prosecká 855/68, Praha, zastoupený JUDr. Ivanem Cestrem, advokátem se sídlem Rubešova 8, Praha, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí předsedkyně Energetického regulačního úřadu ze dne 6. 8. 2014, č.j. 02243-13/2014-ERU,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí předsedkyně Energetického regulačního úřadu (dále jen „předsedkyně žalovaného“) ze dne 6. 8. 2014, č.j. 02243-13/2014-ERU, kterým byl zamítnut rozklad žalobce (původně společnost TEPLO Rumburk, s.r.o.) proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (dále jen „žalovaný“) ze dne

7. 5. 2014, č.j. 02243-9/2014-ERU, kterým žalovaný podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen „zákon o cenách“), uložil žalobci pokutu ve výši 800 000 Kč za to, že při kalkulaci ceny tepelné energie pro rok 2010 v cenové lokalitě „Rumburk-CZT Podhájí“ uplatnil v položce „Finanční leasing“ o 7 889 616 Kč vyšší náklad, než odpovídá maximální výši nájmu v závislosti na průměrném množství tepelné energie stanovené podle bodu 2.3.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2008, k cenám tepelné energie, ve znění účinném do 31. 12. 2010 (dále jen „cenové rozhodnutí č. 7/2008“), a v položce „Opravy a údržba“ uplatnil náklad o 241 973 Kč vyšší, než je sjednaná maximální výše nákladů na běžnou údržbu a opravy vyplývající ze smlouvy o nájmu technologie uzavřené mezi společnostmi TEPLO Rumburk, s.r.o. a společností Harpen ČR, s.r.o., ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. 4. 2002.

Zároveň bylo žalobci podle § 18 odst. 3 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“), uloženo opatření k nápravě spočívající v povinnosti vystavit odběratelům v cenové lokalitě opravné vyúčtování výsledné ceny tepelné energie za rok 2010 a byla mu uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Protože společnost TEPLO Rumburk, s.r.o. zanikla sloučením na základě fúze se společností RWE Energo, s.r.o., soud usnesením ze dne 31. 3. 2016, č.j. 62 A 94/2014-67, rozhodl o tom, že v řízení bude jako se žalobcem pokračováno se společností RWE Energo, s.r.o., jako právním nástupcem společnosti TEPLO Rumburk, s.r.o.

I. Podstata věci

Žalovaný zjistil, že žalobce uplatnil v kalkulaci cen energie v položce „Finanční leasing“ náklad spočívající v nájmu, a to o 7 889 616 Kč vyšší, než byl maximální limit, který žalovaný v souladu s bodem 2.3.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2008 stanovil pro rok 2010 na základě hodnot množství dodané a rozváděné tepelné energie za předcházející tři roky. Dále žalovaný zjistil, že žalobce v položce „Opravy a údržba“ uplatnil náklad o 241 973 Kč vyšší, než byla sjednaná maximální výše nákladů vyplývající na běžnou údržbu a opravy podle smlouvy o nájmu technologie ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. 4. 2002; tím žalobce spáchal správní delikt podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, za což mu byla prvostupňovým rozhodnutím žalovaného uložena pokuta a opatření k nápravě.

Proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného podal žalobce rozklad, který předsedkyně žalovaného zamítla s tím, že se ztotožnila se závěrem žalovaného, že smlouva o nájmu technologie ze dne 8. 11. 1999 představuje smlouvu nájemní a nikoli leasingovou, neboť smluvní úprava vzájemných vztahů postrádá esenciální

znaky finančního leasingu, jehož hlavním účelem je účel pořizovací a nikoli užívací, jako je tomu u nájmu.

Cenové rozhodnutí č. 7/2008 pak stanoví způsob zahrnování stálých ekonomických nákladů do ceny tepelné energie. Nájem je ekonomicky oprávněným nákladem v ceně tepelné energie pro rok 2010 maximálně do výše 6 860 385 Kč. U leasingu je v souladu s bodem 2.4 cenového rozhodnutí č. 7/2008 oprávněným nákladem částka do výše ročních odpisů příslušného majetku. Smyslem a účelem takto provedené cenové regulace je podle předsedkyně žalovaného odlišný přístup k nájmu na straně jedné a k leasingu na straně druhé, který vychází z jejich ekonomické podstaty. Cenová regulace tak zohledňuje, že finanční leasing slouží jako prostředek nabytí majetku užívaného k výkonu licencované činnosti do vlastnictví držitele licence. Regulovaná cena tak pokrývá náklady na pořízení majetku za předpokladu, že dojde k podstatnému snížení ceny poté, co držitel licence majetek užívaný k výkonu licencované činnosti nabyde do svého vlastnictví. Způsob regulace umožňující uplatnit do nákladů výši odpisů odpovídá tomu, kdy by držitel licence nabyl majetek jednorázově. S ohledem na odlišnou funkci nájmu tu pak i cenová regulace sleduje jiný účel.

Závěry žalovaného nyní žalobce napadá podanou žalobou.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce podrobnou argumentací především rozporuje závěr předsedkyně žalovaného, že předmětem smlouvy o nájmu technologie ze dne 8. 11. 1999 je nájem. Podle žalobce se jedná o inomínatní kontrakt, který nemá zákonem stanovené podstatné náležitosti pro typovou smlouvu, a smlouvou založený obchodní vztah je nutno posuzovat jako finanční leasing. Žalobce s odkazem na sjednocující stanovisko Občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu uvádí, že hlavním znakem leasingové smlouvy je zájem pronajímatele převést po skončení smluvního vztahu předmět leasingu do vlastnictví leasingového nájemce. Je zjevné, že vlastník technologie od uzavření smlouvy o nájmu technologie, resp. od uzavření dohody o narovnání mezi městem Rumburk a vlastníkem technologie ze dne 3. 8. 1999, nemá zájem na tom, aby technologii sám vlastnil a provozoval.

Pořizovací cena předmětu leasingu naopak není znakem smlouvy o finančním leasingu, bez něhož by smlouva charakter finančního leasingu ztrácela, jak nesprávně podle žalobce akcentoval žalovaný. Ani snižování leasingových splátek na podstatě smluvního vztahu podle žalobce nic neměnilo. Není dále relevantní, že dané leasingové splátky žalobce ve svém účetnictví označoval jako nájem, důležité podle žalobce je hodnotit skutečný obsah nákladu a nikoli jeho označení.

Žalovaný měl přímo v cenovém rozhodnutí, kterým připustil odlišné hodnocení nákladů na finanční leasing a nákladů na nájemné, upravit podmínky, které musí smlouva splňovat, aby byla pro účely cenového rozhodnutí považována za finanční

leasing. Pokud tak neučinil, musí každou smlouvu, která splňuje výše zmíněnou základní podmínku finančního leasingu, posuzovat jako tento typ smlouvy. Žalovaný tak v rozporu se zásadou *in dubio pro libertate* zaujal pro žalobce méně příznivé stanovisko.

Pokud jde o náklady na opravy přesahující částku 200 000 Kč, tak vzhledem k tomu, že v daném případě nebyly opravy předem schválené pronajímatelem, nevznikl žalobci nárok na jejich úhradu ze strany pronajímatele. Jednalo se však podle žalobce o ekonomicky oprávněný nutný výdaj samotného žalobce, neboť bez provedené opravy by nebylo možné technologii řádně využívat. Žalobce v omezení uplatnění nákladů žalovaným spatřuje uložení povinnosti podnikat se ztrátou.

Žalobce dále namítá, že uložení nápravného opatření ve spojení s pokutou je pro něj likvidační.

V replice žalobce reagoval na vyjádření žalovaného a zopakoval svoji žalobní argumentaci.

Na základě výše uvedených argumentů se žalobce domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce setrval na svém procesním stanovisku po celou dobu řízení před soudem.

III. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

Žalovaný předně odkazuje na argumentaci obsaženou v žalobou napadeném rozhodnutí a na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2014, č.j. 62 A 49/2013-73, které se týkalo skutkově obdobné věci. Žalovaný poukazuje na to, že z odlišné funkce nájmu a finančního leasingu vychází i podstata cenové regulace; obecně lze za ekonomicky oprávněný náklad označit náklad vynaložený na získání zařízení, kterým je licencovaná činnost vykonávána. Náklady na finanční leasing lze do ceny tepelné energie promítnout ve vyšší míře než náklady na nájemné, přičemž logika regulace tkví v tom, že na rozdíl od nájemného hradí odběratelé v ceně energie vyšší částku, nicméně po čase přejde zařízení do vlastnictví provozovatele a náklady na zajištění zařízení k výkonu licencované činnosti významně klesnou.

Nezanedbatelným v dané věci je i to, jakým způsobem se ke smlouvě choval vlastník technologie, když ve výroční zprávě zařadil uvedený náklad do položky „Prodej služeb“, kam rovněž spadají výnosy za poskytnutí nájmu technologie, a obdobně tak žalobce v kalkulaci ceny podřadil hodnocený náklad do složky nájem. Do položky leasing jej začal uvádět až od roku 2010, aniž by došlo k jakékoli změně smluvního vztahu. Možnost koupě předmětu nájmu byla nadto do smlouvy sjednána až dodatkem č. 2, nicméně částku 19 200 000 Kč nelze vzhledem k pořizovací ceně majetku a s ohledem na dobu trvání smlouvy považovat za zůstatkovou cenu. Podle žalovaného se tedy jednoznačně jedná o nájemní smlouvu.

K hodnocení nákladů vynaložených na opravu žalovaný uvádí, že jiné náklady nad smluvní rámec lze do ceny promítnout pouze v případě, že o jejich výši bude prokazatelně sníženo nájemné za pronajatý majetek.

Žalovaný s ohledem na výše uvedené navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou a na svém procesním stanovisku taktéž setrval během celého řízení před soudem.

IV. Právní posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s.ř.s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rámci žalobních bodů, jak je uplatnil žalobce v podané žalobě ve smyslu § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného postupem podle § 75 odst. 1 s.ř.s.

Žalobce namítá, že závěr žalovaného, že náklady uplatněné v položkách finanční leasing a opravy a údržba nemohou být považovány za ekonomicky oprávněný náklad v kalkulaci ceny tepelné energie pro odběratele pro rok 2010 v cenové lokalitě „Rumburk-CZT Podhájí“, je nesprávný.

Podle § 18 odst. 1 písm. b) energetického zákona Energetický regulační úřad vykonává dozor nad dodržováním zákona o cenách v rozsahu podle zákona o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen.

Podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající dopustí správního deliktu tím, že sjedná nebo požaduje cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle § 6 odst. 1 zákona o cenách.

Podle § 2 odst. 7 písm. a) zákona o cenách se pro účely tohoto zákona za ekonomicky oprávněné náklady považují náklady pořízení odpovídajícího množství přímého materiálu, mzdové a ostatní osobní náklady, technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady a náklady oběhu; při posuzování ekonomicky oprávněných nákladů se vychází z dlouhodobě obvyklé úrovně těchto nákladů v obdobných ekonomických činnostech s přihlédnutím k zvláštnostem daného zboží,

Podle § 6 odst. 1 zákona o cenách spočívá věcné usměrňování cen ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. Těmito podmínkami jsou a) maximální rozsah možného zvýšení ceny zboží ve vymezeném období, nebo b) maximální podíl, v němž je možné promítnout do ceny zvýšení cen určených vstupů ve vymezeném období, nebo c) závazný postup při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, včetně zahrnování přiměřeného zisku do ceny.

Podle bodu 1.1 cenového rozhodnutí žalovaného č. 7/2008 se ceny tepelné energie, kterou se rozumí energie tepla nebo chladu, regulují způsobem věcného

usměrňování cen. Do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu. Veškeré dodavatelem uplatňované ekonomicky oprávněné náklady, které souvisejí s výrobou anebo rozvodem tepelné energie, se zahrnují do ceny tepelné energie.

Podle bodu 2.3.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 se pro účely kalkulace ceny tepelné energie se za nájem a podnájem (dále jen „nájem“) považují veškeré platby za užívání movitého a nemovitého majetku souvisejícího s výrobou a rozvodem tepelné energie, kromě finančního pronájmu. Do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce zahrnout nájem ve výši dlouhodobě obvyklé úrovně nájmu za provozovaný pronajatý movitý a nemovitý majetek související s výrobou a rozvodem tepelné energie, maximálně však do výše stanovené cenovým rozhodnutím, postupem výpočtu stanoveným cenovým rozhodnutím.

Podle bodu 2.4.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 lze u smluv o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci (dále jen „finanční leasing“), uzavřených po 1. lednu 2004, v kalendářním roce v ceně tepelné energie uplatnit pouze takovou část nákladů na finanční leasing, která nepřevýší roční výši odpisů příslušného najatého majetku podle bodu 2.2 této přílohy. Po skončení smluvního vztahu, nedošlo-li k přenechání předmětu finančního leasingu, může být neuplatněná část nákladů na finanční leasing oprávněným nákladem v následujících letech, pokud jeho roční výše nepřevýší výši odpovídající odpisům tohoto majetku podle bodu 2.2 této přílohy.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce uzavřel dne 8. 11. 1999 smlouvu o nájmu technologie (kotelny) se společností Harpen ČR, s.r.o. (dále KA Contracting, s.r.o., dnes RWE Energo, s.r.o.), a to na dobu do 31. 3. 2019. Výše nájemného byla sjednána v částce 21 724 858 Kč ročně, poté dodatkem č. 1 ze dne 17. 4. 2002 k této smlouvě došlo k postupnému snížení nájemného až na 18 102 000 Kč ročně. Dále bylo dodatkem stanoveno, že se pronajímatel zavazuje, že na své náklady pojistí technologii, jejíž nájem je předmětem smlouvy, proti živelným pohromám. V průběhu kontroly bylo žalovaným zjištěno, že pořizovací cena předmětu smlouvy (technologie kotelny) byla 144 524 457,45 Kč.

Dodatkem č. 2 ze dne 10. 10. 2005 ke smlouvě o nájmu technologie bylo sjednáno roční nájemné ve výši 17 000 000 Kč s účinností od 1. 1. 2005. V tomto dodatku bylo dále stanoveno, že po skončení nájmu se pronajímatel zavazuje odprodat předmět nájmu nájemci za cenu 19 200 000 Kč (plus DPH).

Dodatkem č. 3 ze dne 8. 12. 2006 ke smlouvě o nájmu technologie bylo sjednáno nájemné ve výši 15 000 000 Kč ročně s účinností od 1. 1. 2006 a dne 16. 2. 2009 byl uzavřen dodatek č. 4 na roční nájemné ve výši 14 750 000 Kč s účinností od 1. 1. 2009.

Tuto položku, tedy částku 14 750 000 Kč, žalobce v kalkulaci ceny pro odběratele tepelné energie uplatňoval v roce 2010 jako náklad v položce „Finanční leasing“.

Pronajímatel předmětného zařízení nabyl předmět nájmu za pořizovací cenu ve výši 144 750 001 Kč.

Pracovníci žalovaného vypočetli (výpočet viz str. 9 prvostupňového rozhodnutí), že maximální výše nájmu, stanovená na jednotkové množství s průměrem množství tepelné energie z výroby za tři předcházející kalendářní roky, kterou může žalobce v kalkulaci ceny tepelné energie uplatnit, je částka 6 860 385 Kč.

Na základě dodatku č. 1 ze dne 17. 4. 2002 ke smlouvě o nájmu technologie jsou děleny náklady na vynakládané opravy, revize a zkoušky mezi nájemce a pronajímatele, přičemž nájemce na své náklady provádí opravy a běžnou údržbu včetně zajištění reklamací do celkového objemu těchto nákladů maximálně 200 000 Kč ročně. Náklady na údržbu, revize, kontroly, opravy a zkoušky přesahující tuto cenu hradí po předchozím prokazatelném schválení a podle skutečných nákladů pronajímatel. V kalkulaci ceny tepelné energie v roce 2010 v položce „Opravy a údržba“ žalobce vykázal za opravy technologie částku 441 973 Kč.

Předmětem sporu je posouzení otázky, jak kvalifikovat uplatněné náklady na výrobu energie. Z cenového rozhodnutí vyplývá, že žalovaný jako regulátor umožnil uplatnit jako ekonomicky oprávněné náklady platbu nájemného, nicméně v limitované výši, a zároveň v souvislosti s nájmem umožnil uplatnit i náklady na údržbu a opravy za podmínek stanovených v níže citovaném bodu 2.3.4 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008. Vedle toho žalovaný cenovým rozhodnutím umožnil do ceny tepelné energie jako ekonomicky oprávněné zahrnout i ty náklady, které mohou z podstatné části pokrýt splátky podle smluv o finančním pronájmu za podmínek stanovených v bodu 2.4.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008, tedy do výše odpovídající odpisům majetku.

Má-li proto zdejší soud posoudit, zda žalovaný správně hodnotil uplatněné výdaje jako neoprávněné náklady, musí vyjít především ze skutečnosti, že cenové rozhodnutí předpokládá a zároveň rozlišuje existenci ekonomicky oprávněných nákladů jak z titulu hrazení nájemného, tak z titulu finančního leasingu jako způsobu pořízení zařízení či technologie.

Regulována pak je na základě zákona o cenách výše nákladů, které lze promítnout do ceny tepelné energie pro konečného zákazníka, a to s ohledem na specifické znaky trhu, na kterém žalobce své zboží nabízí. Veřejné právo pomocí regulace cen zajišťuje to, aby dodavatel tepla dodával teplo za cenu nižší, než jaké by dosáhl, pokud by při stanovení ceny využil svého postavení na trhu, avšak takovou, která bude ještě ekonomicky racionální a v souladu s principem řádného hospodáře, který podniká tak, aby zajistil zejména samotnou výrobu tepla, přiměřenou údržbu a reprodukci svého majetku účelně používaného přímo či nepřímo v souvislosti

s výrobou tepla, přiměřenou bezpečnost samotné výroby tepla i procesů souvisejících (přínejmenším v míře zákonem předepsané) a přiměřenou míru spolehlivosti dodávek tepla, a také aby dosáhl přiměřeného zisku z této činnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2008, č.j. 2 Afs 109/2007 - 146, publ. pod č. 1800/2009 Sb. NSS a na www.nssoud.cz).

Regulátor tedy kontroluje dodržení omezení výše nákladů ve vztahu ke spotřebitelům, a to ať jde o náklady z titulu plnění podle smlouvy o nájmu či podle inominátní smlouvy, jejímž účelem je finanční leasing, přičemž každý typ nákladů reguluje jiným způsobem. Vůli smluvních stran přitom nelze dovozovat z ničeho jiného, než z obsahu smlouvy mezi žalobcem a společností Harpen ČR, s.r.o. Namítali tedy žalobce, že by zákonodárce, případně žalovaný jako regulátor, měli speciálně pro účely zákona o cenách definovat pojem „finanční leasing“, pak to s ohledem na zásadu smluvní autonomie vůle stran podle zdejšího soudu nebylo třeba.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu je finanční leasing formou sloužící k nabytí předmětu leasingu do vlastnictví. Na rozdíl od nájemní smlouvy smlouva o finančním leasingu předvídá buď automatický přechod vlastnictví předmětu leasingu do vlastnictví nájemce po uplynutí doby leasingu, případně dává právo leasingovému nájemci, aby po uplynutí doby leasingu mohl rozhodnout jednostranným úkonem o koupi předmětu leasingu za předem stanovených podmínek. Nájemce má obvykle právo na koupi předmětu leasingu do svého vlastnictví za cenu, která bývá označována jako zůstatková či zbytková, neboť vyjadřuje rozdíl mezi cenou předmětu leasingu, resp. náklady spojenými s pořízením předmětu leasingu, na počátku a celkovou výší té části leasingových splátek, kterými je pořizovací cena předmětu leasingu splácena. V této souvislosti se hovoří o pořizovací funkci finančního leasingu, která jej kvalitativně odlišuje od nájmu, u něhož je primární funkce užívací. Nájemce nese již od počátku leasingového vztahu rizika (nebezpečí škod) spojená s předmětem leasingu, jakož i náklady spojené s jeho užíváním (údržba, daně, pojištění). Leasing je označován za leasing finanční právě proto, že se závazky pronajímatele omezují na finanční služby - pořízení věci, předání do užívání a její prodej na konci leasingového vztahu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2010 ve věci sp. zn. 23 Cdo 4122/2008 či ze dne 13. 1. 2010 ve věci sp. zn. 31 Cdo 4356/2008).

Náklady ve výši dle bodu 2.4.1 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 lze uplatnit pouze v případě smlouvy, jejímž cílem je finanční leasing, tedy pořízení předmětu vlastnictví ve splátkách, od pronajímatele, který věc předá do užívání a nijak se nepodílí na rizicích a nákladech spojených s užíváním. Pouze za takové situace tedy lze aplikovat citované pravidlo cenového rozhodnutí.

Žalovaný dále správně akcentoval, že smlouva o nájmu technologie neobsahuje pořizovací cenu pronajímané technologie, ani předpis leasingových splátek, naopak v průběhu trvání smluvního vztahu došlo ke změnám výše plateb, tedy v rámci trvání údajně finančního leasingu byla *de facto* opakovaně měněna cena leasingu. Žalobce

přitom nijak nerozporuje zjištění žalovaného, že pořizovací cena technologie plynové kotelny činila 144 524 457,45 Kč. Pořizovací cena majetku tak byla pronajímateli prostřednictvím nájemného zaplacená žalobcem (dle výše nájemného podle jednotlivých smluvních dodatků) již v roce 2008. Přitom následně při roční výši nájemného by žalobce od roku 2000 do roku 2018 (v roce 2019 měl být předmět smlouvy o nájmu technologie prodán) zaplatil pronajímateli přibližně více než 300 000 000 Kč bez DPH a k tomu by měl po skončení nájmu uhradit ještě cenu za odprodej majetku ve výši 19 200 000 Kč. V případě částky 19 200 000 Kč, za kterou se pronajímatel zavázal žalobci technologii po skončení nájmu odprodat, se tedy nemůže jednat o zůstatkovou cenu majetku.

Výše citovaná smluvní ujednání jsou z pozice žalobce, hodlal-li technologii kotelny získat do vlastnictví ve splátkách, zcela ekonomicky neopodstatněná a nejsou v souladu s principem řádného hospodáře v intencích výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 109/2007-146. Neodpovídají ekonomické podstatě finančního leasingu. Je tedy nepochybné, že se v případě nákladů uplatněných za rok 2010 v položce „Finanční leasing“ z titulu smlouvy o nájmu technologie nemůže jednat o splátky předmětu nájmu z titulu finančního leasingu, jak se snaží žalobce tvrdit.

Soud v tomto ohledu poznamenává, že i s ohledem na výše citovaný obsah smlouvy neobstojí argumentace žalobce, že se v daném případě jedná o finanční leasing. Leasingový nájemce totiž v intencích judikatury Nejvyššího soudu přejímá smlouvou o finančním leasingu nebezpečí škody na předmětu leasingu i nebezpečí spojená s jeho provozem (od okamžiku předání předmětu leasingu) a pravidelně nese též náklady spojené s jeho provozem, údržbou a opravami. Ze smluvních ujednání je také zřejmé, že žalobce by se stal vlastníkem technologie až v roce 2019, tedy dávno poté, co by v položkách, jež nyní označuje za leasingové splátky, byla pořizovací cena technologie uhrazena. I tu není seznatelný ekonomický smysl takové transakce.

V posuzovaném případě však především nebyl dán legitimní důvod pro to, aby koneční spotřebitelé v ceně tepelné energie nesli takto sjednané náklady za nájem technologie oktrojované jim žalobcem. Proto žalovaný správně posoudil platby jako běžný nájem za užívání majetku pro výrobu a rozvod tepelné energie a nikoliv jako finanční leasing a neuznal část nákladů ve výši překračující maximální výši *nájmu* stanovenou cenovým rozhodnutím.

Žalovaný tak dospěl ke správnému závěru, že žalobce jednal v rozporu se zákonem o cenách, neboť po spotřebitelích požadoval cenu, jejíž kalkulace nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle § 6 odst. 1 zákona o cenách.

Žalovaný v rámci dozoru nad dodržováním zákona o cenách při zjištění jeho porušení ukládá podle energetického zákona opatření k nápravě, jehož účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jejich splnění; povinnosti plynoucí z opatření k nápravě původci

protiprávního stavu přecházejí na jeho právního nástupce (§ 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona).

Argumentoval-li žalobce tak, že uložením nápravného opatření žalovaný zasáhl do jeho soukromoprávních vztahů (tedy vztahů mezi žalobcem a koncovými odběrateli tepelné energie), tak soud se žalobcem souhlasí. S ohledem na specifické odvětví, ve kterém žalobce podniká, tedy odvětví s jeho přirozeným monopolem v lokalitách zásobovaných systémy centrálního zásobování tepelnou energií, což žalovaný také zdůraznil na str. 15. prvostupňového rozhodnutí, je žalovaný v rámci veřejnoprávního dozoru nad touto oblastí oprávněn uložit nejen pokutu, ale i opatření k nápravě k odstranění protiprávního stavu. Zákonodárcem zakotvená pravomoc uložit takové opatření koresponduje s úlohou žalovaného chránit veřejný zájem, jehož součástí je i ochrana slabší smluvní strany, tedy spotřebitelů. Pak se jednalo o zásah do soukromoprávního vztahu oprávněný, v souladu s tím, aby každý jednotlivý konečný spotřebitel nemusel svůj nárok individuálně po žalobci vymáhat.

Pokud jde o náklady zahrnuté do kalkulace z titulu oprav a údržby, které nebyly schváleny pronajímatelem v souladu s aktualizovaným PÚRKOZ (Plánem údržby, revizí, kontrol, oprav a zkoušek), zde opět musí dát soud zapravdu žalovanému. Žalobce nijak nerozporuje, že podle dodatku č. 1 ke smlouvě o nájmu technologie ze dne 17. 4. 2002 náklady na údržbu, revize, kontroly, opravy a zkoušky přesahující částku 200 000 Kč hradí podle skutečných nákladů a po předchozím prokazatelném schválení pronajímatele.

Podle bodu 2.3.4 přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 je možné náklady na opravu či renovaci pronajatého movitého a nemovitého majetku, související s výrobou a rozvodem tepelné energie a vzniklé nad rámec smluvních povinností nájemce, do ceny tepelné energie zahrnout pouze za předpokladu, že o výši takto vynaložených nákladů bude sníženo nájemné za pronajatý movitý a nemovitý majetek v kalkulaci ceny tepelné energie.

Argumentoval-li tedy žalobce v žalobě tím, že v roce 2010 oprávněně vynaložil na opravy částku 441 973 Kč, tak to samo o sobě ani není zpochybňováno. Nicméně to opět není důvodem pro to, aby tyto náklady navíc nesli koneční spotřebitelé tepelné energie. Je na žalobci, aby případně soukromoprávní cestou splnění závazku pronajímatele požadoval; pokud se ze své vůle rozhodl opravu v takovém rozsahu uhradit sám, nic mu v tom nebránilo, nicméně tato skutečnost nemůže jít k tíži konečných spotřebitelů tepelné energie. Právě takovému jednání cenová regulace brání, neboť jde o jednání, které by žádný spotřebitel rozumně neakceptoval, a jde o důsledek tržní síly žalobce. Spotřebitel by nehodlal nést náklady, které měl podle smlouvy vynaložit někdo jiný, aniž by bylo o tuto částku sníženo nájemné; přitom bez cenové regulace by žalobce provedenou kalkulací právě pro své postavení na trhu takovou cenu spotřebiteli vnutil (viz citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 109/2007 - 146), místo toho, aby vymáhal splnění závazku po pronajímатели. Akceptací postupu žalobce by tak *de facto* mohlo dojít k situaci, kdy

by náklady na opravy mohly být žalobci uhrazeny dvakrát, splnil-li by posléze pronajímatel svůj závazek.

K námitce, že žalovaný nerespektoval předchozí postup Státní energetické inspekce, žalobce nedokládá žádné rozhodnutí, které by závazně určilo charakter předmětné smlouvy a kterým by měl být žalovaný vázán.

Podle § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona energetický regulační úřad na základě zjištění porušení právních předpisů podle odstavce 1 citovaného ustanovení energetického zákona nebo porušení povinností z rozhodnutí Energetického regulačního úřadu nebo rozhodnutí Komise nebo Agentury ukládá opatření k nápravě, jejichž účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jejich splnění; povinnosti plynoucí z opatření k nápravě původci protiprávního stavu přecházejí na jeho právního nástupce. Je-li právních nástupců více, odpovídají za splnění povinnosti vyplývající z opatření k nápravě společně a nerozdílně.

Podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona o cenách se za správní delikt uloží pokuta ve výši jedno až pětinasobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, jde-li vyčíslit, zjištěného za kontrolované období, nejvýše za dobu jeho posledních 3 let, nebo do 1 000 000 Kč, je-li výše nepřiměřeného majetkového prospěchu nižší než 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle § 16 odstavce 1 písm. a) až f), odstavce 2 písm. a) nebo odstavce 3 písm. b) zákona o cenách.

Pokud jde o žalobní námitku likvidačního dopadu uložení nápravného opatření vrátit odběratelům tepla částku 7 889 616 s navýšením o daň z přidané hodnoty, ve spojení s pokutou ve výši 800 000 Kč, tak tu soud zdůrazňuje, že povinnost uložit vedle pokuty i opatření k nápravě, jehož účelem je odstranění protiprávního stavu, vyplývá pro žalovaného přímo z energetického zákona. Z prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že žalovaný přistoupil k posouzení majetkových poměrů žalobce z toho hlediska, zda by uložená pokuta pro žalobce mohla být případně likvidační (str. 16 – 17 prvostupňového rozhodnutí). Právní předchůdce žalobce zaslal během správního řízení výkazy zisku a ztráty za rok 2013 a za období od 1. 1. 2014 do 26. 3. 2014, jež měly dokládat nepříznivé hospodářské výsledky a možný likvidační následek pokuty. Žalovaný zohlednil záporné hospodářské výsledky za rok 2013 a část roku 2014 a zároveň tržby za prodej výrobků (40 489 000 Kč za rok 2013) a dospěl k závěru, že výše sankce je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu a není likvidační, přičemž odůvodnění samotné výše pokuty ve vztahu k míře závažnosti jednání žalobce je podrobně odůvodněno na str. 15 – 17 prvostupňového rozhodnutí, přičemž je zohledněna i represivní a preventivní úloha sankce.

Soud v této souvislosti zdůrazňuje, že poukazuje-li žalobce v žalobě na to, že ke dni 26. 9. 2014 byl ve ztrátě – 8 639 000 Kč, tak pouze to, že byl žalobce účetně ve ztrátě, likvidační dopad pokuty nikterak neindikuje a tím méně může dokládat. Pouhý záporný hospodářský výsledek či daňová ztráta nemohou být samy o sobě indikátorem likvidačního dopadu pokuty, pokud žalobce několik let podniká, má obchodní majetek,

není v platební neschopnosti, atd., což jsou podle soudu právě ty indikátory, které by mohly nasvědčovat možnému likvidačnímu dopadu sankce.

Nad rámec uvedeného soud konstatuje, že podle výroční zprávy za rok 2014 (jejíž součástí je i účetní závěrka za rok 2014), k němuž svoji žalobní argumentaci likvidačností uloženého nápravného opatření žalobce vztahuje a která je veřejně dostupná v obchodním rejstříku, žalobce dosáhl tržby ve výši 611 mil. Kč a žalobce též má dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě 632 702 000 Kč. Ostatně žádným indikátorem likvidačního dopadu uložení nápravného opatření ve spojení s pokutou v současnosti neargumentoval žalobce ani u jednání. Je nutné též neopominout, že sankce může mít ve vztahu k právnickým osobám likvidační charakter pouze výjimečně za splnění určitých podmínek. Udělená sankce musí mít dostatečně odrazující účinek, a to jak z hlediska případné recidivy ze strany delikventa, tak z hlediska ostatních subjektů. Námitka, že uložení opatření k nápravě ve spojení s pokutou má ve vztahu k žalobci likvidační charakter, tak důvodná není.

Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by způsobovala nepřezkoumatelnost či měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti.

Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému nenáleží; to náleží žalovanému. Tomu však žádné náklady vynaložené nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 20. května 2016

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu